

Langer Beter Leven

Nieuwsbrief van het Nationaal Fonds tegen Kanker

nummer 1 | april 2018 | jaargang 20

- VOEDING
- BEWEGING
- WELZIEN

‘Mijn vrouw heeft nog acht maanden een goede kwaliteit van leven gehad’

Voedingsaanpak belangrijk bij alvleesklierkanker

Een van de moeilijkst te behandelen kankersoorten is alvleesklierkanker. De ziekte – die vaak tot een grote lichamelijke verzwakking leidt – doet de levenskwaliteit van de patiënt snel verslechteren. Een voedingsgerichte aanpak kan verlichting brengen en mogelijk een levensverlengend effect hebben. Het onderstaande verhaal illustreert dit. Om privacy-redenen zijn de namen van de betrokkenen niet vermeld.

‘Na twee maanden waarin diverse onderzoeken in het CWZ in Nijmegen plaatsvonden, kreeg mijn vrouw de diagnose alvleesklierkanker. In die periode was zij al elf kilo lichter geworden. Elf kilo. Na overleg met de oncoloog is

zij toen begonnen met een lichte chemotherapie met daarnaast het innemen van enzymcapsules. Van het begin van de behandeling was er een medisch diëtiste bij betrokken om haar op gewicht te houden. Mijn vrouw had wekelijks contact met haar. Maar ondanks het telkens aanpassen van de voeding en de tijdstippen van de maaltijden, was toch niet te vermijden dat zij gewicht verloor.

Na drie maanden moest mijn vrouw met de chemotherapie stoppen. Op het moment van stoppen was ze nog

twee kilo lichter, wat vooral kwam doordat ze nog maar heel weinig at. In de laatste week nam haar gewicht met bijna 200 gram per dag af. De enige behandelmogelijkheid bestond toen nog uit chemotherapie met gemcitabine, een behandeling met slechts tien procent kans op effectiviteit.

Tegelijkertijd was mijn vrouw begonnen met sondevoeding. Dit had de diëtiste al veel eerder voorgesteld. Mijn vrouw had het echter al die tijd afgehouden omdat de ziekte dan zo zichtbaar wordt. Achteraf viel de sondevoeding erg mee. Daarbij bleek de nieuwe chemokuur spectaculair goed aan te slaan. Meest waarschijnlijk vanwege de sondevoeding. Haar gewicht nam zelfs wat toe en ze kreeg weer veel meer energie. Het ging zo goed dat we weer reizen naar warmere streken konden maken. Zelfs ging ze weer volleyballen. Uiteindelijk was dit niet vol te houden. Toch heeft mijn vrouw zo nog acht maanden een goede kwaliteit van leven gehad.’ ■

OOK IN DIT NUMMER:

- NFtK steunt nieuw onderzoek alvleesklierkanker
- Landelijke dag over kanker in het gezin

NfTK ondersteunt nieuw voedingsonderzoek van AMC

Aan het Academisch Medisch Centrum (AMC) in Amsterdam is een driejarig onderzoek gestart naar de voedingsaanpak bij alvleesklierkanker. Dit onderzoek – Promzyme geheten – richt zich in het bijzonder op het verbeteren van de behandeling met enzympreparaten. Het NfTK hecht veel waarde aan dit onderzoek en gaat het ondersteunen met een bedrag van € 110.000,-.

Het NfTK steunde al eerder onderzoek naar de voedingsproblematiek bij mensen met alvleesklierkanker. Dit onderzoek, dat in 2015 aan het VU Medisch Centrum in Amsterdam startte, resulteerde in verschillende wetenschappelijke artikelen. Een van deze artikelen wierp een scherper licht op de oorzaken van ongewild afvallen en ondervoeding bij mensen met alvleesklierkanker. Een slechte voedingstoestand geeft voor de patiënt allerlei belemmeringen in het dagelijks leven. Bovendien wordt de kans op bijwerkingen en complicaties erdoor vergroot. Soms zelfs is door die slechte voedingstoestand verdere behandeling in het geheel niet meer mogelijk.

In een ander artikel deden de onderzoekers verslag van bevindingen rond

de verstrekking van enzympreparaten. Vaak hebben alvleesklierkankerpatiënten een tekort aan enzymen, dat moet worden aangevuld. Door een enzymen-tekort verslechtert namelijk de spijsvertering. Enzymen zorgen ervoor dat het voedsel dat je eet in je lichaam wordt omgezet tot brandstof. In de praktijk blijkt het nog niet zo eenvoudig voor artsen om in te schatten welke patiënten baat hebben bij enzympreparaten en welke niet. Het vervolgonderzoek Promzyme aan het AMC gaat dit nader onder de loep nemen.

Helpen?

Wilt u in het belang van mensen met alvleesklierkanker meehelpen om het Promzyme-onderzoek te financieren? Vul dan vandaag nog onze machtigingskaart in. ■

Landelijke dag over kanker in het gezin

We vestigen graag nog even uw aandacht op de jaarlijkse landelijke dag *De impact van kanker op een gezin*. Deze vindt plaats op zaterdag 9 juni 2018 in Dronten en wordt georganiseerd door Stichting Langs de Zijlijn.

De dag is bedoeld voor (groot)ouders én kinderen. Het programma voor eerstgenoemden bestaat uit lezingen door gespecialiseerde deskundigen, die inzoomen op het onderwerp en met de bezoekers in gesprek gaan over ervaringen, valkuilen en tips.

Voor kinderen en jongeren zijn er diverse workshops, zoals dansen met Zoey Ivory, de winnares van Dance Dance Dance 2017, drummen met Olaf Fase, de drummer van Waylon, graffiti maken met Gilbert Helder, een van de bekendste Nederlandse graffiti-artiesten, racen met simulatoren onder leiding van de profcoureurs van het Certainty Racing Team en judoles.

De dag wordt afgesloten met een optreden door Kimberly, de winnares van The Voice of Holland 2018. Opgeven voor de dag kan bij: www.langsdezijlijn.com.

Anouk Latenstein, arts-onderzoeker aan het Academisch Medisch Centrum in Amsterdam en hoogleraar chirurgie Marc Besselink.

Anouk Latenstein: 'Gewichtsverlies moet tijdig onder- vangen worden'

Anouk Latenstein is arts-onderzoeker aan het Academisch Medisch Centrum in Amsterdam. Zij werkt aan het door het NfTK gesteunde onderzoek naar enzymentekort en ongewenst afvallen bij alvleesklierkankerpatiënten. Dit onderzoek wordt uitgevoerd onder leiding van hoogleraar chirurgie Marc Besselink. We vroegen Anouk een beeld te schetsen van de problematiek.

Alvleesklierkanker kent een slechte prognose. Niet veel mensen overleven de ziekte. Wat betekent dit voor artsen?

'Na vijf jaar is nog slechts vijf procent van de patiënten in leven. Vanwege deze geringe overlevingskansen is het belangrijk om altijd te streven naar optimale oncologische zorg. En daar hoort naast de tumorgerichte behandeling ook een verbetering van de voedingsstatus bij. Die is juist heel belangrijk om patiënten grotere overlevingskansen en een betere kwaliteit van leven te bieden.'

Kanker in de alvleesklier gaat gepaard met enzymentekort. Hoe zit dat precies?

'De alvleesklier produceert enzymen die helpen bij de vertering van voedsel en hormonen die de suikerhuishouding reguleren. Een zeer groot deel van de patiënten met alvleesklierkanker heeft een tekort aan deze enzymen. Dat komt doordat de afvoergang van de alvleesklier geblokkeerd is. Ook na een alvleesklierkankeroperatie ontstaat vaak een enzymentekort doordat de alvleesklier deels is verwijderd. Het is dus belangrijk dat deze patiënten voldoende enzymen aangeboden krijgen. Hier gaat ons onderzoek in detail op inzoomen.'

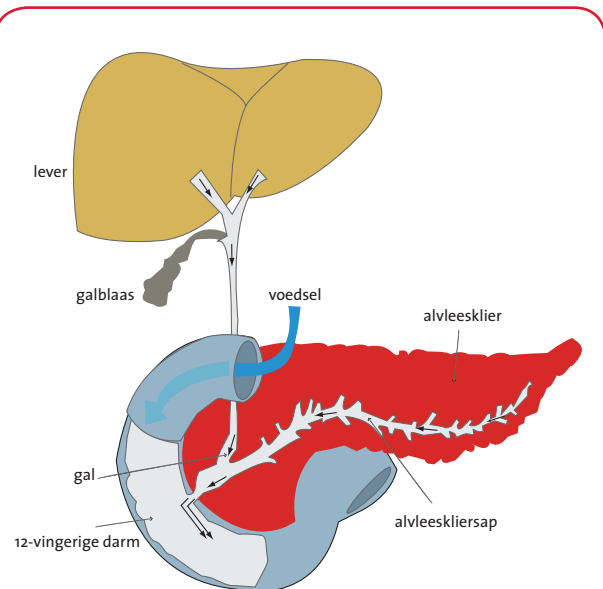
Een tweede probleem dat bij veel van deze patiënten speelt, is ongewenst gewichtsverlies. Wat kun je daartegen in stelling brengen?

'Een tumor verbruikt veel energie, terwijl patiënten juist hun energie hard nodig hebben om weerbaar te zijn voor de behandelingen. Daarom moet hun gewicht op peil blijven. Het gewichtsverlies dat ontstaat – mede door een gebrek aan eetlust – moet dan ook tijdig ondervangen worden door de patiënt naar een diëtist te verwijzen. Het is belangrijk

dat een diëtist tot het behandelteam behoort. Deze voedingsdeskundige kan het huidige gewicht en het voedingspatroon in kaart brengen, en aan de hand van de dagelijkse behoeften een dieet samenstellen. Het kan daarbij nodig zijn om het normale eten en drinken aan te vullen met een energie- en eiwitrijke drinkvoeding.'

Waar staan we over tien jaar?

'Eén ding is zeker: er valt nog heel veel te winnen voor alvleesklierkankerpatiënten. We hopen in de nabije toekomst alle mensen met deze ziekte meer kans op levensverlenging te geven. Met daarbij een betere kwaliteit van leven.' ■

Onderzoek is nodig

Alvleesklierkanker behoort tot agressiefste vormen van kanker. Alleen wanneer de ziekte in een vroegtijdig stadium wordt ontdekt, is er een kleine kans op genezing. De meeste patiënten overlijden binnen een jaar. Meer en diepgaand onderzoek is nodig om de behandeling van deze vreselijke ziekte te verbeteren. Helpt u mee? Vul dan vandaag nog onze machtigingskaart in. Hartelijk dank voor uw steun.

De Belastingdienst helpt ook mee

Mogelijk bent u in deze periode bezig met uw jaarlijkse belastingaangifte. Mogen wij nog even onder uw aandacht brengen dat de Belastingdienst een waardevolle rol speelt bij schenkingen?

Stel dat u gedurende vijf aaneengesloten jaren jaarlijks een vast bedrag aan het NFtK schenkt, dan mag u het gehele bedrag aftrekken bij uw aangifte inkomstenbelasting. Het bedrag dat u terugkrijgt, kan oplopen tot 52 procent.

Bij een jaarschenking van bijvoorbeeld € 100,- betaalt u dan slechts € 48,-. Wel moet de periodieke schenking zijn vastgelegd in een eenvoudige overeenkomst. Het opstellen daarvan kost slechts een paar minuten. Wij helpen u er graag mee.

Wilt u meer weten?

Het NFtK is telefonisch bereikbaar van maandag tot en met donderdag van 9.30 tot 13.00 uur op nummer 020 - 530 49 33.

U kunt ons ook een e-mail sturen: info@tegenkanker.nl.

NATIONAAL FONDS TEGEN KANKER

W.G. Plein 187
1054 SC Amsterdam
T 020 530 49 33
info@tegenkanker.nl
www.tegenkanker.nl

KvK 34113091
BANK: NL92 INGB 0000 207 205

Wij zijn ook te vinden op Facebook:
www.facebook.com/tegenkanker.nl

Het Nationaal Fonds tegen Kanker is erkend als Algemeen Nut Beogende Instelling, als bedoeld in artikel 24, lid 4 van de Successiewet 1956.

Deze nieuwsbrief bevat nadrukkelijk geen medische adviezen. De bedoeling van de auteurs is u te informeren over ontwikkelingen op het gebied van kankeronderzoek, behandelwijzen en levensstijlen in relatie tot kanker. Eventuele toepassing dient verantwoord en passend bij de persoon te zijn, en in overleg met een zorgprofessional tot stand te komen. De auteurs kunnen dan ook geen verantwoordelijkheid dragen voor eventuele klachten die voortvloeien uit het opvolgen van een algemene aanbeveling.

Een goede daad, ook na uw leven

Hebt u weleens overwogen ook ná uw leven de verbetering van de kankerzorg financieel te steunen? Dat kan door het NFtK in uw testament op te nemen.

Wilt u er meer over weten, dan lichten we het graag nader toe. Wij zijn telefonisch bereikbaar van maandag tot en met donderdag van 9.30 tot 13.00 uur op nummer 020 - 530 49 33.